

Tal dia
com
avui fa...

1
any

Rajoy anticipa el no
El govern del PP envia al Congrés l'escrit per fixar la posició sobre la proposició del Parlament per traspassar les competències per al 9-N.

10
anys

El conflicte s'agreuja
Les forces russes de seguretat maten el president independentista txetxè, en una victòria de Moscou que obre el camí a la radicalització.

20
anys

Caiguda moderada
El Bundesbank modera la caiguda de la pesseta, mostrant-se disposat a col·laborar en l'estabilitat de les paritats monetàries.

Avui és festa

Miquel
Berga

Miralls

Quan una noia està embarassada ella i ell no paren de veure dones embarassades a cada cantonada. Un cop desembarassats, els nous pares s'adonen amb alarma que ja no es veuen dones embarassades pel carrer. L'extinció de l'espècie? Si de cop us molesta una cama, de seguida us adoneu que mig món va amb la pota ranca, que hi ha coixos arreu. Qui pot dubtar que ens mirem el món amb les nostres ulleres particulars? Potser per això els més savis assumeixen que són com són i deixen d'esforçar-se per semblar el que no són. Amb el temps, s'aprèn a mirar-se al mirall com ho fan els nostres amics els micos, és a dir, veient només el que hi ha: un mico. Alguns opten per fugir directament dels miralls.

El dramaturg Alan Ayckbourn, explica-va el seu cas en aquests termes: "No em

S'aprèn a mirar-se al mirall com ho fan els micos, veient només el que hi ha: un mico

miro mai al mirall. Primer perquè sense ulleres no hi veig pràcticament res i no aguanto veure'm amb les ulleres posades perquè em cauen fatal, o sigui que he deixat de mirar-me." Altres opten per assumir les seves mancances i no tenen manies de fer-ne ostentació. És el cas de la impúdica Mae West, que es vantava d'haver perdut la reputació de ben jove... i de no haver-la trobat a faltar mai més. O del mediocre actor Victor Mature, que quan no l'acceptaven com a soci d'un exclusiu club de golf perquè era un actor, es va defensar dient: "Jo no sóc un actor: hi ha seixanta pel·lícules que ho demostren." A l'altra banda hi ha els que tendeixen a donar-se importància. Com que d'aquests n'abunden tant al meu país —comptant-hi el que signa—, més valdrà buscar algú de fora capaç de parlar bé de si mateix sense posar-se vermell. El cas més divertit que se m'acut és el d'Oscar Wilde, que, en acabar l'estrena d'una obra seva, va sortir a escena a recollir els aplaudiments del públic. Amb una cigarreta als llavis, Wilde va donar-los la raó: "M'encanta, senyores i senyors, veure que els ha agradat... Estic segur que valoren els mèrits de l'obra quasi tant com jo."

LA
IMATGE
DEL DIA

De la trinxera a la passarel·la
Són soldats de l'autoproclamada república de Donetsk, però ahir, aprofitant la treva, van participar en un xou de moda organitzat amb motiu del Dia Internacional de la Dona
■ JOHN MACDOUGALL / AFP

Vuits i nous

Ruiz i Pablo

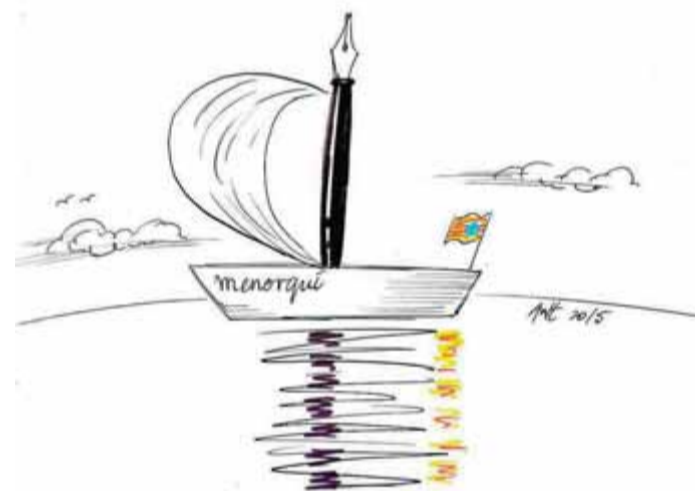

Manuel
Cuyàs

L'amic menorquí Miquel Àngel Maria passa per Barcelona i quedem per dinar. M'explica que abandona momentàniament les classes de religió, l'escriptura i l'agitació cultural que des del seu poble de Ferreries projecta sobre l'illa per entrar en política. Com que compta que l'actual president de les Balears, José Ramón Bauzá, podrà treballar en favor de Menorca. En Miquel Àngel pateix molt per Menorca, i és que Menorca, tan fràgil, fa patir molt. Ara estan substituint l'antiga carretera de Maó a Ciutadella per una autovia amb rotondes de dos pisos. Una illa tan plana, ha de tenir rotondes que vulguin amidar-se amb

el Toro? Acabat el dinar, em regala el llibret *Per fer gana*, recull de textos escrits el 1895 per Àngel Ruiz i Pablo i recuperat el 1981 per l'Editorial Moll.

Ruiz i Pablo (es Castell, 1865-Barcelona 1927) va ser un periodista que va acabar la carrera que havia començat a Menorca ocupant un càrrec important a *La Vanguardia*. Josep Pla, que el va conèixer, li va endevinar ànsies de dirigir el diari i li va dedicar una cruel flastornia perquè no el considerava capacitat. Deixem-ho per centrar-nos en l'obra que en Miquel Àngel em regala. Diu l'autor al pròleg: "L'he batida amb es títol de *Per fer gana* per moltes raons: perquè voldria que obligués ses ganes de voler llegir es menorquí; perquè donaria qualche cosa perquè fes gana d'escriure'l; perquè no tinc es propòsit d'embarfar ningú, i perquè si tot açò conseqües, no faltaran altres cuiners amb més art que jo qui

ANTHONY GARNER

mos donaran qualche arròs de la terra qui tengui verdadera substància".

Ens trobem, doncs, davant el precursor de la literatura moderna escrita en català, o en menorquí, a l'illa. Els textos no tenen realment gaire "substància", com ell reconeix, però les paraules, algunes de molt locals, hi salten i ballen amb gran riquesa i plasticitat. Va aconseguir Ruiz i Pablo la pretensió de "fer venir gana" de llegir el menorquí i escriure'l? Directament no ho sé, però a Menorca abunden els autors importants que conreen

l'idioma i les llibreries que els propaguen. Francesc de B. Moll, fill de Ciutadella, va extreure de *Per fer gana* una colla de mots que va introduir al seu diccionari. No es pot voler més. Ruiz i Pablo, autoritat lingüística.

L'escola pública des Castell du el nom d'Àngel Ruiz i Pablo. Saben els alumnes qui era? Suposo que els mestres els ho expliquen, a pesar i per damunt de la política cultural, educativa i lingüística que Bauzá ha volgut imposar en el mandat que ara en Miquel Àngel i jo desitgem que s'acabi.